

ЩО ТАКЕ ПАРТІЯ?

Дня 26 лютого Компартия Канади святкувала п'ять річницю свого існування. Значить, стоїмо в партії вже круглих п'ять літ. Пять літ працюємо по своїм силам та й без успіху. Здавалось-би, що підвищення спрамоване більш до робітничого загалу, чим до нас самих, партійців. Та так воно не є. Ставимо його таки собі і зовсім серйозно, бо маємо до цього поважні причини.

Цім не говоримо, що немає в нас товаришів, щоб не вміли на нього відповідати, а тільки що не всі. Відповідаючи на це питання, хочемо провести певну лінію партійної ідеології, звязуючи теоретичні висновки її з практичними біжучими проблемами нашої партії, щоб цим робом скріпити ґрунт під дальшу будову в приворочуванні до часу, умовин і місця.

Отже відвідаємо перше словами т. Сталіна: "Партія, організований загін робітничої класи". А ми можемо запитати: а чому тільки загін, чому не ціла класка? Невже-ж ця класка, як цілість, не відчуває одних й тих самих потреб боротьби за свої класові інтереси? Чому-ж не зідеться вона в одну революційну партію?

По перше, що не ціла вона відчуває однаково потребу цього, а по друге, дехто хоч і відчуває, не визнає однакової засоби цієї боротьби. Одні звертають очі до парламентаризму, інші бачать спасення у співробітничтві з буржуазією, треті гадають при помочі реформи поправити й зрівноважити класові противенства, а ще інші не мають таки зовсім ніякої орієнтації.

Заходять отже питання, чим пояснити таку розбіжність думок членів однієї й тієї самої класи у відношенні до одного й того самого класового ворога? Пояснюється це тим, як говорить т. Н. Бухарін в "Теорії історичного матеріалізму", що "робітничі класи не звальються з неба готова, а постійно утворюються з селянства, ремісників, міщан то-що. Себ-то з різних груп капіталістичного суспільства".

Значить, твориться вона по-степенно, в ріжний час, серед ріжних умовин і в ріжний спосіб, тому й класова свідомість приймається в неї неоднаково. Яку ролу відіграє тут партія? Роль її незвичайно важна й складна, а це посправадити всю

робітничу класу до рішучого бою за повне визволення з лабет капіталістичного панування та повести до нового життя. Найбільша однак вмілість партії полягає в тому, щоб з'уживаючи силу найсильнішого кільця цього класового ланцюга, не розірвати й найслабшого. Такого "чуда" може доконати тільки дійсно революційна партія, що тісно звязана й перенята повсякденними змаганнями своєї класи, партія більшовиків-комуністів. А доконе вона цього при помочі тактики "спільного фронту".

"Для того, щоб маса певної класи, в цьому випадку робітничої, могла навчитися розуміти свої інтереси, своє становище, навчитися провадити свою політику, саме для цього необхідна організація передових елементів класи, будь-що-будь, хоча-б спершу ці елементи становили найнезначнішу частку класи", каже Ленін.

"Партія є вища форма класового об'єднання пролетарів. Партія — свідома передова верства класи, його авангард. Партія — це не класка, а частина класи, іншої дуже невелика. Але партія — це г о л о в а к л а с и. Партія є те, що найкраще висловлює інтереси класи" — каже так знову Ленін.

Партія не є чимсь штучно викликаним, що можна створити на "замовлення". Партію покликає до життя класове противенство існуючого суспільства й вона є зовсім природним явищем там, де такі противенства існують й застроюються. Партію будує вся робітничка класка свідомо чи ні, віддаючи її свої найкращі, найактивніші, найспівробітничі сили. Буржуазія виховувала в робітничій байдужістї до політичної боротьби, боротьби партій. Вона доводила робітникам, що їм непотрібна партія, виховувала в неї нехеті до партії. Буржуазні погляди ще тяжать над думками багатьох робітників. Нам треба боротися з цими поглядами, противиставляти їм наші гасла: За партію. За партійність.

В. Босович.

Пам'ятайте, що місяць квітень є місяцем кампанії за придбанням членства до Робітничого Запomoгoвoгo Товариства. Ставайте членом Р.З.Т. Подбайте про забезпечення себе й своєї родини!

ЯК ПЧИХАТИ НА ПРЕДСТАВЛЕННЯХ І КОНЦЕРТАХ.

Науково-проблематична ілюстрована розвідка й розв'язка в царині носа й капелюха.

Дивився я на цей малюнок у "Світі Молоді", дивився я на него приглядався, дивився й милувався.

Не так дивився на цілий малюнок, як на щасливого владителя такого симпатичного носа.

Звичайний собі ніс, а таку силу "екс-реп" випускає.

Налюбувавшись на цю картину, читав я підпис під нею, який починався такими порадами:

"Коли кашляеш або пчихаєш, то закривай уста хустинкою або рукою".

Красно дякую за пораду. Попробуй затулити кулаком отаку носярку, коли у ній збереться стільки газів... Стануться експлозії... Замість кулака лишиться цурпалок... Розсадиш руку.

Гази — це-ж сила. Подумавши отак, читаю дальші поради.

"Також дівчата повинні скидати в театрі капелюхи".

Коли отак пчихнути дівчині в капелюх, як на образку показано, то з неї той капелюх злетить геть разом з головою. Тоді замість драми на сцені — буде драма в салі... Дівчина потім не буде мати на чому носити капелюха.

Коли-б на мене, бороди божє, не образилися владителі таких мистецьких носів, то я дав би їм свою пораду.

Хоче, скажемо, владитель випустити з носа свою шрапнель, то щоб не цівав дівчині в потилицю, але в стелю (під умовою, якщо до стелі є не менше 25 футів). За хвилину в салі дощик прощить, а в театрі дощурючить.

Знаю, що воно не гігієнічно,

але, змилюється: що-ж винна та особа перед вами, що на собі все те має переносити. Досить з неї вже капелюха.

В крайньому разі можна надіти на обличчя протигазову маску.

А от з капелюхами справа трудніша. По перше — ніжний пол, а по друге — капелюх ку-

плений до вистави. На представлення чи на концерті найкраща нагода виставити... На який його не надінеш... Голова-ж на тебе прироблена.

Все-ж таки для кращого "безпечення публичного спокою" у радку пускати експлозії з носа — в землю, а капелюхи тримати на колінах. Тоді й людські потилиці будуть сухі й люди будуть дивитися на сцену, а не на капелюхи.

Куркулєнко.

ЗАДЕРЖАННЯ ТРАНСПОРТУ УКРАЇНСЬКИХ КНИЖОК.

Державне Видавничтво України переслало під адресою Книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові транспортні книжки, що обнимав понад тисячу примірників. Книжки ці дійшли до польського кордону і тут застрягли в митній коморі. Лежать там вже більше пів року, нищать і ніякі заходи не помагають, щоби ці книжки могли дістатися до рук адресата. Переслані книжки далеко не політична література, а мимо того польський уряд побоюється випустити їх в межі своєї держави.

Драмгурток при Укр. Роб. Домі у Вінніпегу розкаже Вам в суботу, 9. квітня дуже цікаву "Батькову Казку" на 5 дій. Приходьте послуhati.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ГОЛОС ЕМІГРАНТА. Вінніпег, Ман.

Бажаю на цім місці дати вислів моїм почуванням, яких дізнав я за першим разом, коли я тільки переступив поріг Укр. Роб. Дому в неділю, 3. квітня ц. р., щоб послуhati робітничого концерту. Хоч не мав я досі нагоди бути членом У.Р.Д., ані навіть передплатником "У.Р.В.", бо недовано тільки приїхав зі старого краю, але атмосфера в цій робітничій інституції була для мене такою рідною, що мені не хотілось-би вже більше її розставитися з нею.

Від 18-го року життя скитаюся по світі і неодавні вже довелося переїздити на чужині. Був на війні в австрійській армії, описав подвиги мій петлюринець, де почувався радше бандитом, чим справжнім борцем за визволення народу, а вкінці мусів ще й послужити в польській армії. Після звільнення з цієї категорії я залишив моїх стареньких родичів і виїхав за море шукати кращої долі. І за весь той час могого скитання мені не довелося ніде знайти більше рідного й близького для мене оточення, як це, яке я знайшов між робітничтвом в Укр. Роб. Домі. Вражіння, якого я зазнав на недавніх концертах в У.Р.Д., було так сильне й миле, що воно осталося в мене на ціле життя в мій пам'яті.

Коли цього вечера я прийшов до У.Р.Д. то вже застав перше двірня велику масу людей, які помімо до них ждали, може ще знайдеться до них місця в середині. З тяжким трудом мені вдалося дістатися до середини, де сідати було неабияк по берегах. Товариш, що стояв поріду, знав мене, але не міг ні чимось, тільки сказав: "Тут ваше місце, товаришу". Я сів і став оглядатися: перший мій погляд впав на велику гарну картину на полотні, яка зображала перемогу працюючих в класовій боротьбі й визвалі з панських кайданих руки робітника. Далі я оглянувся кругом себе: все свої рідні українські робітники й весела українська робітничка дітвора. А коли недовго пініслася, куртина й на сцені загомоніла звуком "Інтернаціоналу", а був такий свідомий, що серце немов виривалося хорго з груди.

Що далше я ніяк стасюся, а вже не в силі ясно висказати. Я ший потону в тій радіній, любовній атмосфері й віддався зовсім вражінням на різних звуків рідних пісень і музики, що гомоніли зі сцени й за цих кілька годин концерту я немов-би зріс і дихав з малечку духом цієї організації.

Коли пішла вночі я покладаюся спати, то в сіні опять переживав ці гарні хвилини і чув — немов на віл — привітний голос товариша: "Тут ваше місце, товаришу".

Лев Шушлавий.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НА СПЛАТУ ДОГУ ДРУКАРНІ П ШКОЛИ У ВІННІПЕГУ.

Дуткевич Йосиф, Вінніпег, Ман. \$5.00
Смалль Гр., Евелен, Б. К. 2.00
Останчук Іван, Спілатор, Мінн. 2.00
С. Д. Ді Нес, Ман. 5.00
Гладій Іван, Вінніпег, Ман. 2.00

ПРИСВЯТА "РИПІНДІ". Едмонтон, Аля.

Пам'ятаю ще, як я був малим хлопцем.

Мій батько йшов раз у панський двір на роботу і я пішов за ногами. Зайшли ми на економію того двірця і я побачив сімдесятлітнього паненку, сестру того двірця.

Вона далася з ким попало — без розбору, чи то на служницю, чи на слугів, а навіть на дітвора.

Питаю в одного з робітників: "Чого та сива баба хоче?"

"Т-с-с... тихо, так не кажи; вона ще дівчина, а щоби апасти женихам на око, то вона й дається — мовля — на хазяйстві розуміється".

Але другий робітник перебив: "На хазяйстві, кажеш? Бодай тільки лиха. Вона так на хазяйстві розуміється, як осел на астрономії. До всього така придатна, як мазиця до саний. От собі "рипінді".

Вперше я почув в краю таке назвишко — "Рипінді".

Зараз я вже дорослого людиною й нахожусь на еміграції в Канаді таї знову зустрінувся з такою "Рипіндією", може то й та сама панська паненка, докладно не скажу про її позу, але про лайку то скажу.

Один робітник, що робить зі мною на заводі, приніс мені вітинку з лайки "Рипінді" і каже до мене:

— Ану прочитайте, як "Рипінді" дається.

Перебів я хуточно очима по сторінках "Рипінді" і знайшов лайку-бредню аж з Торонто, Ont.

Ніхто її не питав про це, але вона таки по клоповоухому вперта собі таї каже:

Знаєте, що чувати в Торонто? "Пропав агент московський М. По-

пович; поїхав за ласка до Соудені". Ну й дуренька. Перше дава чому т. Попович приїхав до Торонто, а те-тер дає чому він поїхав з Торонто.

Гадки лише, що в Торонто робітничі добувають Робітничий Дім, а в Вінніпегу вже збудували друкарню. Здається, що ти про це знаєш краще, бо це тобі перед носом тая стає тоби сілля в очях. Через це ти мабути і рипити.

Пролетар.

ДЛЯ "РОЗРАДИ" ПАТРИОТІВ.

Недавно прочитав я в "Українській Газеті" з дня 2 березня допис із Ді Пей. Ман. під заголовком "Сумерки Більшевизму", в якій автор її В. З. збирається організувати робітничі й фермерів і представити їх читати "У. Р. В.". Здається мені, що цьому панові В. З. самому "смеркло" вже в його голові так далеко, що навіть не знає, що українські робітники й фермери мають вже свою робітничо-фермерську пресу й ніколи не проминять її за ніякі патріотичні газети.

Наша преса — "Укр. Роб. Вісті" "Робітничі" й "Фарм. Життя" — веде нас до класового освідомлення й справжнього пізнання. Вона не тодує нас бреднями й пансько-попівськими доповідями. Зате працюючи її люблять і шанують її зростом. Їм зовсім не по дорозі ні Хшанів, ні Варшаву, ні ніякі смітники, по яких товчаться ціла зграя царських генералів, гетманів та їх патріотичних поплечників.

Тому-то не потребує В. З., ні його "Укр. Газет" вчити українських робітників і фермерів, як їм організуватися.

Фармер.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісті"!

ТЕАТРАЛЬНІ ВИСТАВИ ПІДЧАС З'їЗДУ ТУРФДІМ В ЕДМОНТОНІ.

Драмспівгурток та оркестра при Укр. Роб. Домі в Едмонтоні готуються на час провінціального з'їзду ТУРФДІМ з такими виставами:

В П'ЯТНИЦЮ, 15. КВІТНЯ, діточа школа й оркестра виставлять прекрасну діточу оперу укр. композитора М. Лисенка

КОЗА ДЕРЕЗА.

В СУБОТУ, 16. КВІТНЯ, драмспівгурток виставить велику історичну драму з часів визвольної боротьби українського народу з під польської шляхти п. и.

ТАРАС БУЛЬБА.

В НЕДІЛЮ, 17. КВІТНЯ, спілними музичними й співацькими силами при Укр. Роб. Домі відбудеться

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ.

Всі ці вистави відбудуться вечерами в Укр. Роб. Домі. Приходіть і приїдзть на них громадою. Запрошуємо на них доко-дочних фермерів. Ці вистави будуть тісно сполучені із з'їздом ТУРФДІМ. Драматичні й співацько-музичні сили завзято до цих вистав пригтовляються.

ІЛЬКО БОРШАК.

ЯК ЦЕНТРАЛЬНА РАДА ЗАКЛЮЧУВАЛА БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ МИР.

(Докінчення.)

11. січня тої самої години, як відбувалися в палаті дебати в українській справі, Табуї з'явився до Шульгина й передав йому заяву, що з цього самого дня "Франція ввійшла в офіційні стосунки з Україною" й запитав Шульгина, чим реальною Франція може допомогти Україні. "Реально" — це означало позичку...

12. січня американський "Нью Йорк Таймс", що піддержував антантську політику, коментував у передовій статті заяву Табуї й на підставі "авторитетних джерел" писав, що Франція має дати Україні позичку 180 мільонів франків і що союзники вважають взагалі, що реставрація російської держави є річ неможлива і що Україна є нині "оазою революції в Росії".

А "Тан" того-ж дня під заголовком "Франція й Україна" коментував офіційне визнання України, як "здібне дещо змінивши в ситуації".

Та проте вже в цей час антант почала губити надію, що Центральна Рада не уложиться миру. Єдине, на що тепер вживається енергія, це затягнути переговори в Бересті, щоб дати змогу Румуній переорганізувати свої сили. В Ясах перебував з початку січня спеціальний представник Цен-

тральної Ради при антантських послух Галіи. 13. січня він передав Шульгинові прямий дрого: "Назначається пропозиція нам золотої позички з боку Англії, Америки й Франції... Сьогодні довго розмовляв з послом (Сент-Олером), який вийшов вже знав про наші наміри замиритися. Не можна сказати, що він був з цього задоволений, але вкінці згодився, що республіка повинна бути формально визнана (цього разу вже була мова про юридичне визнання України, як самостійної держави. То був останній атут в руках антанті)... Посол хотів-би гарантії, що ми зягаємо платити разом з політичними й територіальними концесіями, корисними для України"... І "Тан" пропонує ріжні комбінації України, щоб не пустити хліба в Німеччину, як, наприклад, досягнути від України гарантії, що вона не перейде до кінця війни своїх хлібних стоків центральним державам".

Так поступово антант здавала свої позиції. Почала від вимоги Табуї продовжувати війну, а кінчала гарантією від України, щоб не видала свого хліба центральним державам в разі замирення.

Сент-Олер навіть не робив уваги собі ілюзій. 24. січня він писав до Парижу: "В сучасних об-

того, щоб мати правну можливість замиритися з центральними державами. І в газеті "Тан" від 23. січня читаємо в передовій статті:

"Мир з Українцями вже недалекий. Але ще замало підписати папір в Бересті чи в Києві, щоб бачити вагони з хлібом на віденському двірці... Ось чому мусимо розмовляти з Українцями мовою ясною й зрозумілою. Правда є те, що коли-б Україна постачала завтра хліб центральним державам, вона тим самим зягала-б кінець війни. Інтерес Український. Ворог абсолютно має потребу в українському хлібі не тільки в сучасний момент, але в страшний для них період між припиненням війни й миром. Українські продукти виявляють чудернацьку наївність, що не є відмінна риса їхнього національного характеру — коли не вимагатимуть від своїх мимовільних покупців гарантії платити разом з політичними й територіальними концесіями, корисними для України"... І "Тан" пропонує ріжні комбінації України, щоб не пустити хліба в Німеччину, як, наприклад, досягнути від України гарантії, що вона не перейде до кінця війни своїх хлібних стоків центральним державам".

Так поступово антант здавала свої позиції. Почала від вимоги Табуї продовжувати війну, а кінчала гарантією від України, щоб не видала свого хліба центральним державам в разі замирення.

Сент-Олер навіть не робив уваги собі ілюзій. 24. січня він писав до Парижу: "В сучасних об-

ставинах українське військо абсолютно вирішило не битися й не має ніякої змоги на Україні найти людей, що пішли б у траншеї. З другого боку, яке не є слабе більшовицьке військо, але вони все поступаються наперед і комунікації Центральної Ради з рештою Росії й румунською армією цілковито незабезпечена. При цих обставинах Центральна Рада, здається, хоче перемовляти на два фронти. Але, без сумніву, негачині й безпосередні інтереси можуть штовхнути буржуазію, як кажуть більшовицькі, на бажання австро-німецької інтервенції, що відновила-б порядок в краю. Антант конкретно нічого не може проти цього зробити, хіба тільки сама мала-б змогу оборонити загроженої маєтки буржуазії й дати спокій краєві"... Як бачимо Сент-Олер в цю хвилину ставив вже добру діляноку ситуації. Того самого дня Чернін заявив делегації* австрійській у Відні, що має надію на мир з Українцями, а 26. січня в головній комісії райхстагу Кюльман ствердив, що мир з Центральною Радою "на добрім шляху".

Тоді антант зробила свій останній домарш. 26. січня до Галіа в Ясах з'явилися представники Франції, Англії, Італії й Америки й запропонували негайно юридичне визнання Української Республіки й кредити в 400 мільонів франків з умовою зягати до весни переговори в Бересті, себ-то до моменту, коли Америка при-

* Спільний австро-угорський законодавчий орган.

шле своє військо на захід. Галіи передав ці умови в Київ, та там події штовхали рішуче Центральну Раду в обидві центральних держав. У Києві цекало що дня повстання, яке могло остаточно знищити Центральну Раду й Шульгин, що досі він антантську лінію, заявив Центральній Раді: "Становище на Україні грізне й ми даді воювати не можемо". (Гучні олеські). Це було 27. січня.

Для антанті більше в Києві не залишилося надії і 28. січня Сент-Олер доносив: "Україна врешті відкрила свою політику і отверто стає по стороні центральних держав, прохуючи миру. В дійсності її більше нічого не залишається, бо більшовики побили її, і кінець Центральної Ради близький. Буде-б помилково гадати створення в Києві центру спротиву".

30. січня генеральний секретаріат ухвалив написати зміст інструкції дрогому делегації в Бересті відносно допомоги німецьким військом (Рубач).

Другого дня "Тан" писав: "Німеччина доскокала свого", що штовхнула Центральну Раду на шлях зради. Франція мала ще надію на делегацію Харківської Ради і Улановсі дали інструкцію увійти з нею в зносини через Петроградський уряд, бо "коли більшовики не йдуть на мир, їм можна все простити і навапи, треба забути все дотеперішнє відношення до Центральної Ради, коли вона пішла на мир". (Виктуар).

В Бересті драма доходила до кінця. 1. лютого відбулося історичне пленарне засідання, де

даремно Троцький і Медведєв доводили, що Центральна Рада більше не має ніякого авторитету. Центральні держави зробили вже свій вибір.

4. лютого в Берліні відбулася коронна нарада (Гінденбург, Людендорф, Кюльман, Чернін, Радослав, Талат-Паша), після закінчення якої офіційно "Дайче Норд Альем. Цайтунг" писала: "Центральна Рада має всі наші симпатії". Німеччина рішила замиритися і, в цьому вже не сумнівалася, — окупувати Україну. Не сумнівалися в цьому й в Франції. "Німеччина повинна заняття України, щоб воскресити київський уряд. Німеччина хоче мати свій уряд, що забезпечить би її користь від військової окупації" ("Тан").

9. лютого мир підписано і в усій Німеччині здвонили в церквах з приводу першого миру. Ціла преса з ентузіазмом писала про мир.

"Це перше визнання нашої сили. Україна пішла на нашу протекцію". ("Фосіше Цайтунг"). Українські державні муржі — люди практичні й розумні. Для нас найважливіша в цьому мирі економічна галузь ("Локаль Анцайгер") й все в такому дусі. Бо для Німеччини, особливо для Австрії, Берестя було великим успіхом.

Легко увійти собі настрій у Парижі після Берестя. Поза загальною невдачею було то не невдачею кабінету Клемансо, що поставив на київську карту. "Мир Українців", називається передова "Тан" від 10-го. лютого і читаємо там так: "Київські Українці (бо були й харківські. І. Б.) підписали

мир. Але вони виявляють собою тільки тинь уряду... Австрійські примуси будуть перешкоди від мирної пенетрації до військової інтервенції... Добродії, що перемовляли в імені України, зрадили справу вілних народів і обіщали гонувати ворога, засадугоують на наше обурення, а як буде змога — і на нашу помсту". Інші голоси були не менше виразні. "Залишається знати, чи український нарід піде на німецьку оману" ("Журнал де-Леба"). "Україна зрадила" (Пер Бертрам в цьому й в Франції. "Мир жадоби і пізму" ("Пари-Міді"). "Мир буржуазії, що запродалася пруським феодалам. Мир ший України, на яку сподівався наша дипломатія" ("П. І."). "Українці, що покляли свій вірність, навикі заганибли своє ім'я і зобов'язали тільки себе". ("Фігаро"). "Підда — зрада" ("Матен").

У такому-ж дусі писали англійські газети: "Шарлатанський уряд Центральної Ради" ("Дейлі Нос"). "Шматок паперу" ("Дейлі Графік"). "Джерело хліба для Німців" ("Дейлі Хронік").

21-го лютого Балфур в англійському парламенті заявив, що Англія не визнає Берестейського миру, а 3-го березня в Ясах знову до Галіа з'явилися представники Антанті і зложили декларацию, що Берестейський мир для Антанті не існує, і що Україна нестиме відповідальність за нього.

Париж. Лютий 1927 року.

Не забувайте про пресовий фонд "Українських Робітничих Вістей"!